

Svar på interpellation 2014:15 av Robert Johansson (S) om psykoterapi i landstinget som ej överensstämmer med vetenskap och beprövad erfarenhet

Robert Johansson (S) har ställt följande frågor till mig om psykoterapi i landstinget som ej överensstämmer med vetenskap och beprövad erfarenhet.

1. Förekommer det att psykoterapi som ej överensstämmer med vetenskap och beprövad erfarenhet utförs i landstingets egen regi eller av privata vårdgivare som vi ger ersättning?
2. Om det förekommer, har förvaltningen någon plan för hur vård som inte kan anses överensstämma med vetenskap och beprövad erfarenhet skall sluta att utföras för skattebetalarnas pengar?

Som svar vill jag anföra följande:

Interpellanten ställer viktiga frågor om behandlingsmetoder inom psykiatri och om verksamheten bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Det har varit en angelägen fråga för alliansen under de senaste åtta åren att se till att vården inom psykiatri ska ges enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Jag har uppfattat att det rått politisk enighet om denna inriktning. En rad initiativ har tagits under senare år för att förbättra situationen. Det är viktigt att ett systematiskt och fortlöpande arbete bedrivs för utveckla detta område.

I de vårdavtal som träffas mellan vårdgivarna och Hälso- och sjukvårdsnämnden fastställs att råd och behandling inom psykiatri ska ges enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Vårdgivarna och verksamhetscheferna har ett ansvar för att det finns ett ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet. Där ingår bland annat att implementera regionala vårdprogram, att genomföra utbildning för personal, att införa nya medicinska metoder och avveckla gamla ineffektiva metoder.

Uppföljningar görs av avtalen. Vid några tillfällen har uppföljning gjorts av tillämpningen av regionala vårdprogram. Då kan uppföljning även göras av specifika behandlingsmetoder.

Nationella riktlinjer och SBU:s utvärderingar är naturliga och viktiga delar i arbetet att utveckla den psykiatriska vården. Dessutom tas regionala riktlinjer och regionala vårdprogram i Stockholms läns landsting fram kontinuerligt. Trenden är man inom den psykiatriska vården går från beprövade psykologiska behandlingar till vetenskapligt bevisade effektiva metoder.

Inom Stockholms läns landsting har flera vårdprogram tagits fram som innehåller riktlinjer för vård och behandling vid sjukdomar. Det för att säkerställa att vården

bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Inom psykiatri finns vårdprogram om bl a ätstörningar, ångestsyndrom, depression och bipolär sjukdom.

Behandling vid självskadebeteende och vid traumatiserade (ex PTSD) är områden där en mer vetenskapligt grundad klinisk utvärdering har prioriterats vid utarbetande av behandlingsriktlinjer. Enheten för evidensbaserad medicin inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen har nyligen tagit fram riktlinjer som stöd till vårdgivarna. Det benämns Kognitivt stöd inom psykiatri och beroendevård

Generellt verkar det som om evidensforskning och evidensprövning är vanligare för vård som riktar sig till vuxna än till barn. Ibland saknas studier när det gäller vissa metoder som används inom psykiatri. Det behöver i sig inte betyda att metoderna är verkningslösa.

BUP-divisionen i Stockholms läns landsting har bedrivit ett pionjärbete när man tagit fram riktlinjer till stöd för bedömning och behandling. Det är ett arbete som uppmärksammas både nationellt och internationellt. Det gäller de tolv viktigaste diagnoserna inom barn- och ungdomspsykiatri. Arbetsgrupper har gått igenom den senaste forskningen inom varje område och sammanställt behandlingsriktlinjer. Det är viktigt att riktlinjerna uppdateras fortlöpande.

Dock konstateras i riktlinjerna att ett antal av de metoder som tillämpas inom barn- och ungdomspsykiatri inte evidensprövats. Därför framhålls i riktlinjerna att landstingen måste verka för fler vetenskapliga utvärderingar ska göras av behandlingsmetoder inom barn- och ungdomspsykiatri. Därför bygger många av riktlinjerna på beprövad erfarenhet.

Enligt de uppgifter jag fått fram förekommer inte i någon större utsträckning att psykoterapi ges i Stockholms läns landsting som inte överensstämmer med vetenskap och beprövad erfarenhet. Orsaken till att jag inte kan ge ett helt entydigt svar är vi inte kunnat undersöka ner på behandlarnivå vilka behandlingar som används. Dock framhåller verksamhetscheferna att vården ges enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Ett utvecklingsområde är därför att uppföljningarna i framtiden inriktas på att se hur verksamhetscheferna säkerställer att vården ges enligt vetenskap och beprövad erfarenhet.

Vad jag förstår har behandlingsmetoderna med bortträngda minnen inte någon mer omfattande medicinsk förankring. Det finns inga vetenskapliga bevis för att bortträngda minne existerar. Däremot är företeelsen väldokumenterad. Eftersom som det saknas vetenskapliga bevis om metoden ska den inte användas inom Stockholms läns landsting.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Anna Starbrink